

*Welkom op onze blog waar we schrijven over ons werk in de Open Studio in Khan  
Younis, Gaza tijdens de zomer van 2016.  
Veel leesplezier!!!*

### **Eerste dag: Maandag 25 juli 2016**

Op 23 juli zijn Suzanne Groothuis, Rudolf Evenhuis en Ingrid Rollema Gaza binnen  
gegaan. De situatie is er bar. Het is heel heet, de werkeloosheid straalt je  
tegemoet. Gelukkig is iedereen heel blij ons weer te zien. We kregen meteen een  
rondleiding Suzanne is meteen aan de slag gegaan. Aansluitend plannen gemaakt  
en een schema opgesteld om te werken . Dat houdt in een artistiek plan gesteund  
door praktische zaken. Vertalers. Docenten. Kinderen. Materiaal en ruimte.  
Daarna naar het strand zoals jullie zien de geur opgesnoven van wilde kamelen in  
het avondrood. Kara Ben Nemsie is nooit weg geweest. Tot morgen.



Foto's: Suzanne Groothuis

## Dinsdag 26 juli 2016

Gisteravond zijn we om 11 uur met twee auto's down town gegaan om te eten. In de cafetaria waar we zaten werd een kamerscherm om een gesluisde vrouw gezet net toen we ons afvroegen hoe er vanonder de sluier gegeten ging worden. We weten het nog niet.

Midden in de nacht in het pikke donker naar huis gelopen. Prachtig hier en daar een lichtje. Ik moest lachen Suzanne wilde met schaduw theater gaan werken, nou dit was een decor dat echt niemand verzonnen krijgt. Hier en daar wat licht en overall mensen en lappen die overdag de mensen moeten beschermen tegen de zon.

Ons gebouw ligt vol balen meel, suiker en rijst en wordt goed bewaakt. Verderop in het kamp wordt er om gevochten.

Suzanne en het team zijn vandaag landart gaan maken op het strand. Op de achtergrond liggen de brokstukken van de afgelopen bombardementen. Morgen gaan Suzanne en het team terug om wat kleur te brengen.

Rudolf is heel succesvol in het coachen van verschillende zitvolleybalteams. Door de afgelopen drie oorlogen zijn er zoveel mensen met een handicap. De hoeveelheid rolstoelen en mensen op krukken is shocking.

Robert rent van hot naar her om verschillende rapportages te maken. Eind van de middag zijn Suzanne, Moomen en ik het 'theater' ingegaan om een plan met elkaar aan een productie te werken met dansende kinderen. Heel veel talent, plezier en kunde.

Het is bij ons nu half elf we zijn doodmoe maar voldaan. Vandaag hebben we echt wat bereikt. Groeten uit Khan Younis.



Foto's: Suzanne Groothuis, Robert Goddyn

### Woensdag 27 juli 2016

Onze dag begint prachtig! Suzanne en ik zijn op uitnodiging van de Nederlandse Vertegenwoordiging om half 8 aan de haven in Gaza voor een ontbijt. Heel interessant. Er zijn nieuwe ontwikkelingen Nederland, cultuur en de Bezette Gebieden. Daar is het laatste woord nog niet over gesproken.

Daarna in ons busje naar het strand bij Khan Younis. Het is een bijzonder stukje strand. Hier wordt opnieuw geprobeerd een haven te bouwen. De haven wordt gebouwd uit het puin van de bombardementen. Als we de stenen af klauteren staan we in zee. We hebben een grote gekleurde lap op de kop getikt en een huisje gebouwd waar de wind doorheen swingt. Scheerlijnen van afval, tentstokken van bewapeningsijzer. We hebben zelfgeschilderde borden waar we meegenomen fruit en koekjes op kunnen leggen. Het is een bloedmooi decor. We

werken intiem en veilig. Je kunt je ogen haast niet geloven. Het beste is toch altijd weer om samen te werken en echt samen iets te **maken**. Als het tijd is voor verkoeling springen alle kinderen in zee . De zee is leeg op een kameel twee paarden en vijf vissers die netten uit de zee aan het trekken zijn na. We maken stapelingen van stenen en een mozaïeken vloer van zelf gekleurde steentjes. We doen een schaduwspel met onze handen en zetten onze silhouetten tussen het puin. Een vrouw in een gebombardeerde keuken, een kind als de bovenste van de piramide. Een conducteur zonder trein. We gaan met z'n allen terug in onze bus. Ongelooflijk, in Nederland zouden we van de weg gehaald zijn, de Arbo op ons nek gehad, een bekeuringenregen en de gevangenis in voor 'onaanvaardbaar gedrag' zou ons deel zijn geweest, maar hier zingen we met z'n allen. Suzanne zit op de achterbank bedolven onder kinderen, en verdwijnt langzaam uit het zicht. In het gangpad staan kinderen en de poppen. Naast de chauffeur de 'groten'. De chauffeur kan alleen maar vooruit kijken en naar links. Een soort braille ritje, maar super gaaf. Een warme chaos, hier houden we van!

Als we terug zijn gaan we meteen een geënceneerde foto maken in het ziekenhuis. Met een sandwich in de hand rennen we vervolgens naar de sporthal waar Rudolf les geeft in zitvolleybal. Jeetje wat doet hij dat goed en wat een enthousiasme. We moeten wel lachen, HOPE heeft ter plekke een net nieuwe ballen gedoneerd. Rudolf is over de hele wereld geweest maar nog nooit is hij uitgenodigd op een plek zonder ballen! Wordt vervolgd!



Foto's: Robert Goddyn

## Donderdag 28 juli 2016

Ik voer de hele ochtend gesprekken. Ik vraag me af waarom de beste fotograaf van ons team zijn camera heeft verkocht. Tja wat wil je al 6 maanden geen inkomsten. Iemand anders vertelt 18 dagen voor Erez te hebben gewacht voor hij weer naar huis toe kon. Maar steeds komen uiteindelijk de oorlogen naar boven. Het wringt enorm in deze samenleving. Te weinig levensruimte, geen privacy, armoede, werkeloosheid en beschaamde verwachtingen. De groep mensen die je vertrouwt wordt steeds kleiner. Er studeren enorme aantallen mensen af aan de universiteiten maar ze kunnen hun kennis niet toepassen in deze samenleving. Oude systemen van leiderschap worden gehandhaafd. Robert vertelde aan het ontbijt dat hij er in Somalië getuige van was dat de Duitsers meel en rijst uitdeelden. Er was één verschil: de mensen kregen voedsel voor afval. Zo werden de straten schoon en was er werk voor inkomen. Natuurlijk lijkt dit een prachtig initiatief maar ik realiseer me ook dat deze samenleving gegijzeld en vakkundig verpauperd wordt. Als al de NGO's er niet waren geweest was dit volk al lang van de aardbodem verdwenen. We komen hier nu ruim 20 jaar en bij elk bezoek denk ik het is weer slechter. Wat een intens onrechtvaardige plek op aarde.

We doen net of we gek zijn. Suzanne werkt met de kinderen aan **streetart**. De ingang van het gebouw van de Rode Halve Maan wordt versierd met afvalmateriaal. Het begint er super uit te zien. Suzanne is niet van haar stuk te brengen. Ze doet alles met een stralende glimlach en ik ben verbaasd over het niveau van haar Arabisch. We hebben bijna geen vertaler bij haar nodig. Als iemand zich heeft voorbereid is zij dat wel.

Robert fotografeert onzichtbaar en komt 's avonds met de *catch of the day*. Avonturen geen gebrek.

Rudolf geeft de laatste training zitvolleybal. Hij gooit zich er helemaal in. Ik moet zo lachen als ik dat Groningse accent hoor schallen in die Palestijnse sporthal. Iedereen is super blij met hem. Wat kan die man les geven. Zit ook een ander kantje aan. Iedereen wil een shirt van hem hebben. Die gaat nog met een blote bas het vliegtuig in. Ik raak ontroerd door deze mensen die alles geven met het grootse plezier. En... we doen allemaal of het **niet** warm is en alles altijd lukt!



Veel fotografen!

Foto's door: Rudolf Evenhuis, Nosaibah K Abukhater, Suzanne Groothuis

### **Vrijdag 29 juli 2016 Khan Younis**

Vandaag zijn wij met dokter Jean en Hany Horn onze toeterende chauffeur door Gaza getrokken. Het valt op dat er veel nieuwe hoofdwegen zijn aangelegd. Raffah, de doorgang naar Egypte is vernieuwd maar ook gesloten. Welke kaart speelt Egypte toch? Op weg naar het lang geleden gebombardeerde vliegveld worden we aangehouden door een Hamas ordekeppel. Dat we zo dicht bij de

grens kwamen hadden we moeten aanvragen. We draaien om. Met twee mitrailleurs ga je toch de discussie een beetje uit de weg. We rijden naar Gazastad, daar bezoeken we een kerk en een moskee die 1000 jaar geleden gelijktijdig op dezelfde plek zijn gebouwd. Dan naar het Noorden dat zo heftig gebombardeerd is in de afgelopen oorlogen. Het puin van de gebombardeerde wijken is zo goed als opgeruimd. Er wordt flink herbouwd. Door het verbod op invoer van bouwmaterialen stagneert de wederopbouw aanzienlijk. Men denkt dat over 2 jaar iedereen weer een huis heeft. Bij Khan Younis staat een enorme nieuwbouwwijk van een schaal die je aan een Chinees nieuwbouw project doet denken. Dit project en de nieuwe doorgaande wegen zijn betaald door Qatar.



Als antwoord op onmogelijke beperkingen zoals visverbod, te kleine viszone, beschietingen en het confisqueren van boten, is men ongeveer 10 jaar geleden begonnen met het bouwen van viskwekerijen achter het strand. Zeewater wordt in en uit gepompt. In ronde bakken worden de vissen gekweekt die voor de kust zwemmen.





In één van de kampen langs de kust konden we het niet nalaten om te fotograferen. Onze schoenen vallen uit als we het nieuwe revalidatie hospitaal zien dat gespecialiseerd is in protheses. Als we iets te ver doorrijden naar het oosten worden we met de harde realiteit geconfronteerd. De boeren kunnen beter maar diep gebogen hun werk doen. Er wordt nog steeds met scherp geschoten.



Foto's: Suzanne Groothuis

Zaterdag 39 juli, 2016

Gaza's got talent!





Photo: Robert Goddyn





Foto's: Robert Goddyn, Mumen Khalifa and Suzanne Groothuis

## Zondag 31 juli 2016 Khan Younis

Vandaag heeft Rudolf zijn masterclass zitvolleybal afgesloten. Ik denk dat hij wel een huzarenstukje heeft geleverd. Hele dagen training geven aan verschillende groepen terwijl het 35 graden is. Rudolf vecht om structuur aan te brengen zowel in spel als in het management van de sporthal. Hoe zal ik het samenvatten: het was een groot succes, maar Rudolf is "not finished yet". Op het einde wordt hij overladen met cadeaus en moet beloven volgend jaar terug te komen.



Photo Robert Goddyn



Photo Robert Goddyn



Photo Robert Goddyn



Hoewel er een super feeststemming heerst dwalen mijn gedachten af naar het gesprek dat we vanmorgen hadden met ons dove kamermeisje. Ze heeft haar twee kinderen verloren in de laatste oorlog (2008/2009 Cast Lead 1417 doden, 2012 Pillar of Defense 180 doden, 2014 Protective Edge 2177 doden). Terwijl ze een prachtige open glimlach heeft en een handkus onze richting op blaast zie ik haar ogen vol lopen. Dit is Palestina, zo gastvrij, zo vriendelijk en zo doortrokken van vernietiging en leed. Mijn gedachten dwalen af naar de eerste verdieping van het gebouw waar het vol zit met kleine dove kindertjes. Er is altijd al relatief veel doofheid in Gaza omdat er te veel getrouwd wordt binnen de eigen kring, maar de bommen hebben ook veel gehoorschade toegebracht.

Steeds als ik buiten ben of in de sporthal valt het me op hoeveel mensen ledematen missen. 's Avonds spreken we op het dak bij dokter Jean met drie vrouwen die het 'Centrum voor Martelaren' runnen in Khan Younis. Dit centrum zorgt ervoor dat er hulp wordt geboden bij de begrafenis en alles wat erna komt van mensen die omkomen bij bombardementen of ander geweld gerelateerd aan de strijd voor vrijheid. Het 'Centrum voor Martelaren' zorgt er ook voor dat levenslang de nabestaanden worden bezocht en ondersteund zowel psychosociaal

als financieel. Het aantal dodelijke slachtoffers vanaf de eerste Intifada is de 10.000 al gepasseerd. Weduwen en wezenpensioenen, blijvende invaliditeit, zelfs een gezonde economie zou kraken onder die last, nog afgezien van de wetenschap dat er een volgende oorlog in de maak is. De voorganger roept op tot het gebed. De sterren stralen, de wind is zwoel, het wordt doodstil. Zeven vrouwen kijken elkaar aan onder de sterrenhemel van 'Duizend en één Nacht'. Het zou **echt** heel mooi kunnen zijn.



## Maandag 1 augustus 2016 laatste aflevering van de reis naar Gaza en Ramallah

Gisteren was de feestelijke afsluiting van ons bezoek in het Theater van de Rode Halve Maan. De voorstelling liet zien wat de Open Studio in de laatste drie maanden heeft gedaan. Overal hingen schilderstukken en wandkleden. Er waren een paar super kunstwerken bij. Er waren 4 dansvoorstellingen, gedanst door kinderen van alle leeftijden. We waren werkelijk onder de indruk van de passie, de kracht en de precisie van de uitgevoerde dansen. Het uitgangspunt was Depka (traditionele Palestijnse Dans) maar gaande de uitvoering werd het steeds moderner en abstracter. De docent/kunstenaar Mumen is toch in staat gebleken een voorstelling te maken waar klassieke dans gecombineerd wordt met moderne dans, film en beeldende kunst. In plaats van traditionele kostuums werd er gedanst in zakken waarin het meel, suiker en rijst verpakt zit dat uitgedeeld wordt aan de armen vanuit het centrum waar wij werken. De hemel in het theater gaat open een lawine van kleurrijke ballonnen komt naar beneden, we worden opgetild er wordt gelachen, gezoend en gedanst, het leven was nog nooit zo mooi!



Bekijk het filmpje op: <https://www.youtube.com/watch?v=UT2bEHXPrgQ>

We willen dat onze Open Studio meegaat in de ontwikkeling van de kunsten. Hoe we ook werken, het artistieke gat krijgen we maar niet gedicht. Met twee kunstenaars in deeltijd zouden we een sprong voorwaarts kunnen maken. Wie helpt ons dat te realiseren? Voor € 12.000 kunnen we anderhalf jaar professioneel draaien.

Vandaag verlaten we Gaza en gaan op weg naar Ramallah. Bij de eerste



grenscontrole van de Hamas wordt docter Jean uit de auto gehaald. Bizar, Jean is 80 en mag ons niet uitzwaaien. De eerste valt dus af. Dan gaan we naar de volgende controle en nemen afscheid van de chauffeur en Mohammed. We marcheren de kilometer lange kooi door naar de Israëlische kant. Daar lopen we mee met een jonge Palestijn op krukken. Bij de bagage controle worden zijn krukken afgenomen en moet hij zonder verder lopen. Zijn moeder wordt er wanhopig van, afschuwelijk om dat te moeten aanzien. Hij wordt apart genomen net als Rudolf. Beide hebben ze metaal in hun been en de begeleidende brieven van de ziekenhuizen worden niet geaccepteerd. Wat verberg jij onder je litteken mannetje? Dit hele spektakel kost ons dus een uur extra net als de mensen aan de andere kant die op ons staan te wachten. Een werkdag is al verspild.

In Ramallah worden we hartelijk ontvangen door Younis Al Katib, de directeur van de Rode Halve Maan. Ik vraag naar zijn mening over de ontwikkelingen voor een toekomstig Palestina. Hij spreekt zacht, hij wil het eigenlijk niet zeggen. Wij Palestijnen leven nog maar op 15% van ons land. De weg naar het zuiden is afgesloten evenals de weg naar het Noorden. De bouw van de nederzettingen en de ontruiming in Jeruzalem en ander steden gaat in een moordend tempo. Wij worden opgesloten in ons eigen land. Zonder dat we er iets aan kunnen doen worden we een getto. Het volk heeft zo geleden vanaf 1948 dat het geen hoop meer heeft. In alle conflicten die er zijn in het Midden Oosten wordt de Palestijnse kwestie altijd naar voren gebracht als de zaak die opgelost dient te worden en die aan de basis ligt van alle conflicten. Oost, West, Noord en Zuid is het daarover eens maar echte politieke stappen worden niet gezet. We staan op en geven elkaar een zoen. Ik kijk terug in ons gedeelde verleden. Weet je Suus bij de tweede Intifada hebben Israëlische soldaten Younis achter een auto gebonden en hem door de modderige straten van Ramallah gesleept. Hij was toen al directeur van de Rode Halve Maan. Stel je voor dat dit gebeurt met de directeur van het Nederlandse Rode Kruis!

Onze volgende afspraak is met het hoofd van de doven educatie. De afdeling doet veel aan kunst. Het is een gedreven vrouw. Ze heeft haar drie kinderen grotendeels alleen opgevoed. Haar man was politiek actief. Hij hield zich bezig met het verwoorden van een politieke visie. Hij hield zich verre van geweld. Hij heeft er dertig jaar voor gekregen. Bij de laatste gevangen-uitruil is hij na negen jaar vrijgekomen. Daarvoor had hij er al vijf jaar opzitten in administratieve detentie. Dat is een detentie zonder rechtszaak populair gezegd. We zien hoe met veel liefde en inzet het centrum wordt gerund.

We gaan naar buiten en laten Suzanne het graf van Arafat zien en gaan langs het graf van Mahmoud Darwish. De grote Palestijnse dichter die een voetbalstadion vol kreeg om naar zijn gedichten te luisteren. Bij sommige zinnen sprong de goegemeente juichend op alsof er een goal werd gemaakt. En een goal heeft hij zeker gemaakt.

Mahmoud Darwish 1941 – 2008

I learnt  
all the words worthy of the court of blood  
so that I could break the rule.

I learnt all the words and took them apart to construct a  
single word: HOMELAND



**Aller aller allerlaatste blog!!!**

Beste lezer,

Het allerlaatste blog was geschreven maar de kers op de taart waren we vergeten!



Hier is ook nog een filmpje, Balloooooons!:



Bekijk het filmpje op: <https://www.youtube.com/watch?v=klh9qvssBxM>

Veel kijkplezier en grote groet,  
Ingrid, Suzanne en Karin

